

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩι ΑΓΙΩι ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 221

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι,
Προσφιλέστατα τέκνα,

Φθάσαντες, χάριτι θεία, τήν πανσωστικήν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, δι' ἧς κατηργήθη τό κράτος τοῦ θανάτου καί ἠνεώχθησαν τῷ ἀδαμιαίῳ γένει αἱ πύλαι τοῦ Παραδείσου, ἀπευθύνομεν πᾶσιν ὑμῖν πασχαλίους προσορήσεις καί ἐγκάρδιον ἐόρτιον χαιρετισμόν, ἀναβοῶντες τό κοσμοχαρμόσυνον «Χριστός Ἀνέστη!».

Ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ὅλας τάς πτυχάς της, δονεῖται ἀπό τήν ἀνεκκλάλητον χαράν τῆς Ἀναστάσεως. «Πεῖραν ἀναστάσεως» μαρτυροῦν οἱ ἄθλοι τῶν Ἁγίων καί τῶν Μαρτύρων τῆς πίστεως, ἡ λατρευτική καί μυστηριακή ἐμπειρία, ἡ ἑξαγγελία τοῦ Εὐαγγελίου «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», ἡ εὐσέβεια καί ἡ πνευματικότης τῶν πιστῶν, ἡ θυσιαστική ἀγάπη καί ἡ κατά Χριστόν ἀναστροφή αὐτῶν, ἡ προσδοκία ἑνός κόσμου, ἔνθα «ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγή οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι»¹.

Ἐν τῇ Ἀναστάσει καί δι' αὐτῆς, τά πάντα εὐρίσκονται ἐν κινήσει πρὸς τήν τελειώσιν των ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Αὐτή ἡ ἐσχατολογική ὁρμή ἔδιδε πάντοτε εἰς τήν Ὁρθόδοξον ἐγκόσμιον μαρτυρίαν δυναμισμόν καί προοπτικήν. Παρά τά περὶ τοῦ ἀντιθέτου θρυλούμενα, λόγῳ τοῦ ἐσχατολογικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ζωῆς της, ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν ἐσυνθηκολόγησεν ἀπέναντι εἰς τήν παρουσίαν τοῦ κακοῦ ἐν τῷ κόσμῳ εἰς ὅλας τάς μορφάς του, δέν ἀπώθησε τήν πραγματικότητα τοῦ πόνου καί τοῦ θανάτου, δέν ἠγνόησε τήν ἀμφισημίαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ποτέ δέν ἐθεώρησε τόν ἀγῶνα δι' ἕνα δικαιότερον κόσμον ἀλλότριον πρὸς τήν ἀποστολήν της.

Ἐγνώριζεν ὅμως ὅτι ὁ πόνος καί ὁ σταυρός δέν εἶναι ἡ ἐσχάτη πραγματικότης. Ἡ βιωματική πεμπτουσία τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ βεβαιότης ὅτι διὰ τοῦ Σταυροῦ, διὰ τῆς «στενῆς πύλης», ὀδηγούμεθα εἰς τήν Ἀνάστασιν. Ἡ πίστις

¹ Ἀποκ. κα', 5.

αυτή αποτυπώνεται εις τό γεγονός ότι ό πυρήν τής εκκλησιαστικῆς ζωῆς, ή Θεία Εὐχαριστία, συνδέεται οὐσιωδῶς μέ τήν Ανάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τήν Ὁρθόδοξον παράδοσιν, ὅπως τονίζει ό μακαριστός Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης, ή Θεία Εὐχαριστία «εἶναι γεμάτη χαρά καί φῶς», διότι «δέν ἔχει ὡς βάση τόν Σταυρόν καί μία ἐξιδανίκευση τοῦ πάθους, ἀλλά τήν Ανάστασιν ὡς ὑπέρβαση τοῦ πάθους τοῦ Σταυροῦ»². Ἡ Θεία Εὐχαριστία μᾶς μεταφέρει εἰς τόν Γολγοθᾶν ὄχι διά νά παραμείνωμεν ἐκεῖ, ἀλλά διά νά ὀδηγηθῶμεν, διά μέσου τοῦ Σταυροῦ, εἰς τήν αἰφώτον δόξαν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις εἶναι ὑπέρβασις τῆς οὐτοπικῆς σωτηρίας «χωρίς Σταυρόν» καί τοῦ ὑπαρκτικοῦ ναυαγίου τοῦ σταυροῦ «χωρίς Ανάστασιν».

Ἡ μετοχή μας εἰς τήν Ανάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀφ' ἑνός ἐμπρακτος κατάργησις κάθε οὐτοπισμοῦ τῶν «εὐρυχώρων ὁδῶν» καί τῶν ψευδεπιγράφων παραδείσων ἀπροσκόπτου εὐδαιμονίας, ἐν ταύτῳ δέ καί ὀριστική ὑπέρβασις τοῦ ἀπέλπιδος ἐγκλωβισμοῦ εἰς τήν δήθεν ἀνυπέρβλητον ἀρνητικότητα, ἀφοῦ ό Σταυρός τοῦ Χριστοῦ κυφορεῖ τήν Ανάστασιν, τήν «ἄληκτον εὐφροσύνην», τῆς «αἰωνίου δόξης τήν ἀπόλαυσιν». Ἡ συντριβή τοῦ θανάτου διά τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Αναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἀναφέρει τήν ζωήν μας εἰς τήν θεανθρωπίνην οὐσίαν τῆς καί εἰς τόν οὐράνιον προορισμόν τῆς.

Ἐν Χριστῷ γνωρίζομεν καί βιοῦμεν ότι ό παρών βίος δέν εἶναι ὅλη ή ζωή μας, ότι ό βιολογικός θάνατος δέν ἀποτελεῖ τέλος καί ἐκμηδενισμόν τῆς ὑπάρξεώς μας. Δέν ὀρίζουν τά βιολογικά ὄρια τῆς ζωῆς τήν ἀλήθειάν τῆς. Ἐξ ἄλλου, ή αἴσθησις ότι ή ζωή εἶναι ἀναπότρεπτος «πορεία πρὸς τόν θάνατον» ὀδηγεῖ εἰς ὑπαρξιακά ἀδιέξοδα, εἰς ἀπόγνωσιν καί μηδενισμόν, εἰς ἀδιαφορίαν διά τά οὐσιώδη τοῦ βίου. Ἡ ἐπιστήμη, ή οἰκονομική καί κοινωνική πρόοδος, ἀδυνατοῦν νά προσφέρουν οὐσιαστικήν λύσιν καί διέξοδον. Οἱ Χριστιανοί εἶναι οἱ «ἔχοντες ἐλπίδα»³, οἱ προσδοκῶντες τήν ἐρχομένην Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς τήν τελικήν πραγματικότητα, ὡς πληρότητα ζωῆς καί γνώσεως, ὡς χαράν πεπληρωμένην, ὄχι μόνον διά τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ἀλλά διά σύμπαν τό ἀνθρώπινον γένος ἀπ' ἀρχῆς καί ἄχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Αὐτήν τήν θέασιν τῆς ἱστορίας καί τῆς αἰωνιότητος, τόν ἀναστάσιμον χαρακτήρα τῆς πίστεως, τοῦ ἠθους καί τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας, τό ἀδιαμφισβήτητον γεγονός ότι τό μέγα θαῦμα τῆς Ἀληθείας ἀποκαλύπτεται μόνον «τοῖς προσκυνούσιν ἐν πίστει τό μυστήριον», καλούμεθα νά μαρτυρῶμεν σήμερον εἰς ἕνα πολιτισμόν ἀπωθήσεως τοῦ Ὑπερβατικοῦ καί ποικίλων συρρικνώσεων τῆς πνευματικῆς ταυτότητος τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Δοξάζοντες ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί ᾠδαῖς πνευματικαῖς τόν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καί ἀνατείλαντα πᾶσι τήν αἰώνιον ζωήν Κύριον καί μετέχοντες ἐν ἀγαλλιάσει τῆς «κοινῆς τῶν ὄλων πανηγύρεως», δεόμεθα τοῦ πανσθενοῦς, πανσόφου καί πανοικτίρμονος Ποιητοῦ καί Λυτρωτοῦ τοῦ παντός, ὅπως εἰρηνεύη

² «Ἐσχατολογία καί ἱστορία», Ἔργα Α'. Ἐκκλησιολογικά μελετήματα, ἐκδ. Δόμος, Ἀθήνα 2016, σ. 498.

³ Βλ. Α' Θεσσ. δ', 13.

τόν κόσμον, χαρίζεται δέ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων πάντα τά σωτηριώδη δωρήματα
Αὐτοῦ, ἵνα ὑμνῆται καί εὐλογῆται τό πάντιμον καί μεγαλοπρεπές ὄνομά Του, νῦν
καί αἰεὶ καί εἰς πάντας τούς αἰῶνας. Ἀμήν!

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκγ´
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστόν Ἀναστάνα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου
Πάσχα, μετὰ τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον.